

Kirkefællesskab

Efter reformationen i 1500 tallet opstod en række kirker i Europa, som alle fik betegnelsen protestantiske kirker.

De mest kendte er de Lutherske Kirker, som voksede frem på grundlag af Martin Luthers og Philip Melanchtons tanker, samt de Reformerte Kirker, som Jean Calvin gav inspiration til. De Reformerte Kirker har flere forskellige navne på engelsk, først og fremmest de Presbyterianske Kirker og de Puritanske Kirker. De Kongregationaliske Kirker opstod efter den mest radikale reformator Ulrik Zwingli.

Kirker i forsoningens tjeneste

Flere gange siden reformationen har der været gjort forsøg på at skabe kirkefællesskab mellem disse kirker, som alle har rod i samme oprør mod middelalderens enhedskirke. De ældste eksempler på kirkefællesskab og fusion af kirker er de såkaldte Unerede Kirker i Tyskland.

Den Anden Verdenskrig forandrede Europas grænser. Befolkningerne blev blandet og sammensat på en ny måde. Indenfor hvert land og hvert politiske territorium indledtes processer for at forsone og forene nationerne.

I denne nye politiske og kirkelige situation opstod behovet for at skabe kirkefællesskab mellem Europas protestantiske kirker. De lande i centraleuropa, hvor både de Lutherske og de Reformerte kirker er store, førte an i bestræbelserne på fællesskab mellem kirkerne. Bag disse lokale kirker var hvert kirkesamfunds verdensorganisationer meget aktive.

Det Lutherske og Det Reformerte Verdensforbund førte de afgørende forhandlinger i byen Leuenberg i Schweiz i 1969-71, godt hjulpet på vej af Kirkernes Verdensråd. I 1973 ledte samtalerne til indgåelse af en aftale, som fik navnet: "Konkordie mellem reformatoriske kirker i Europa med henblik på kirkefællesskab." Den lange titel blev hurtigt til enten: Leuenberg Konkordien, eller Fællesskabet af Leuenberg-kirker.

Leuenberg Konkordien

Leuenberg Konkordien er en gensidig aftale, hvor medlemskirkerne godkender hinanden som ægte og fuldgyldige kristne kirker. Desuden accepterer man hinandens dåb- og nadverlære og praksis, samt hinandens embedssyn og ordination. Det betyder, at medlemskirkerne officielt siger til hinanden, at der ikke er nogen læremæssig grund til kirkeadskillelse. Kirkerne står for det samme, og det er kun den forskellige historie, som begrunder forskellene i tradition, gudstjenestefejring og styreform.

Metodistkirken

I løbet af 1980'erne opstod flere steder i Europa lokale aftaler mellem Metodistkirker og Lutherske kirker, blandt andet i England, i Norge og i Sverige. De nordeuropæiske Lutherske Kirkers forhandlinger med den Anglikanske Kirke frem til den såkaldte Porvo-aftale var medvirkende til, at lutheranerne søgte kirkefællesskab til flere sider i disse år.

Der blev indledt officielle forhandlinger mellem Leuenberg Kirkerne og Metodistkirken, og i 1994 kunne en ny fælleserklæring underskrives i Wien, hvormed de europæiske Metodistkirker (UMC og den britiske metodistkirke) blev fuldgyldige medlemmer af Fællesskabet af Leuenberg-kirker.

Kirkefællesskab med Folkekirken

Den Evangelisk Lutherske Kirke i Danmark, som i grundloven er Danmarks folkekirke, har fulgt forhandlingerne, som førte til dannelsen af Leuenberg Konkordien. Men Folkekirkens forhold har betydet, at Folkekirken ikke har kunnet tilslutte sig Leuenberg Konkordien, ligesom man heller ikke har kunnet tilslutte sig andre økumeniske forpligtende aftaler, som f.eks. Porvo-aftalen. Det tætteste på en dansk folkekirkelig tilslutning var biskoppernes hensigtserklæring i 1975, hvori de danske biskopper anerkendte Leuenberg Konkordiens indhold, men uden ved underskrift retmæssigt at forpligte den danske Folkekirke på aftalen. Folkekirken har efterfølgende fået en ny struktur, som kan tegne Folkekirken. Denne nye struktur har det Mellemkirkelige Råd som Folkekirkens øverste myndighed i relationen til andre kirker. Denne forandring i Folkekirkens struktur medførte, at Folkekirken kunne indlede sin egen proces frem mod indgåelse i Kirkefællesskabet af Leuenberg-kirker. Den 13. maj 2001 markerer datoen, hvor Folkekirken i Danmark officielt og fuldgyldigt tiltrådte Leuenberg Konkordien. Dette er et af de mest afgørende og markante skridt i økumenisk retning, den danske Folkekirke nogensinde har taget. Ved flere gudstjeneste rundt omkring i Danmark er begivenheden blevet fejret, og de to kirker i Danmark, som i længst tid har været Leuenberg-kirker, nemlig Den Reformerte Kirke og Metodistkirken, har kunnet byde Folkekirken velkommen i kirkefællesskabet.

Dåb, nadver, embede

I Danmark er Folkekirken i kraft af sin størrelse, så dominerende i forhold til Den Reformerte Kirke og Metodistkirken, at kun ganske, ganske få lokale Folkekirker kender til eksistensen af en af de andre to kirker. Derfor har effekten af Folkekirkens tilslutning til Leuenberg Kirkefællesskabet stort set kun været af teoretisk karakter. Kirkefællesskabet mellem Metodistkirken og Folkekirken og Den Reformerte Kirke skal dog ikke underkendes på grund af ulige styrke- og størrelsesforhold. Det er epokegørende i Danmark, at disse tre kirker nu har indrømmet hinanden, at de læremæssigt står hinanden så nær, at kirkerne officielt anerkender hinandens dåb og nadver samt at præster fra én kirke kan gøre fuldgyldig tjeneste i en anden kirke, herunder udøve sakramentsforvaltning, forkyndelse og tilsyn.

Troen alene

Forholdet mellem Folkekirken i Danmark og Metodistkirken er desuden forandret på grund af en anden økumenisk begivenhed. Det drejer sig om den Romersk Katolske Kirkes og det Lutherske Verdensforbunds fælleserklæring om et af reformationens hovedanliggender: Protestanternes lære om, at mennesket frelses ved troen alene. Denne fælleserklæring blev officielt indgået på højeste plan i 1999. Dermed har lutheranerne og katolikkerne principielt slået bro over den afgrund af manglende forståelse og accept, som har delt dem siden 1530. Metodistkirkens Verdensråd har på vegne af 80 millioner metodister fulgt disse forhandlinger nøje. Reformationens hovedaktører, måtte først afklare deres mellemliggende. Næste skridt kunne så tages af de kirker, som hviler på reformationens grundlag, herunder Metodistkirkerne. De første, færdige dokumenter, udarbejdet af Metodistkirkens Verdensråd på den ene side og det Lutherske Verdensforbund og den Romersk Katolske Kirke på den anden side, har set dagens lys for få år siden. Metodistkirken i Nordeuropa har via Metodistkirkens biskopsemede indgivet svar og dermed bidraget i denne proces.

Metodistkirkens Verdensråd ventes, måske i juli 2006, at færdiggøre og tiltræde et dokument, som kobler Metodistkirkerne på anerkendelsen af den fælles Luthersk - Katolske forståelse af læren om retfærdiggørelse ved tro alene. Dette afgørende resultat er en hjælp for Metodistkirkens videre relation til Folkekirken i Danmark, fordi Metodistkirken er mest på linie med Folkekirken, når det gælder forkyndelsen af frelse ved tro alene, men samtidig mest på linie med den Katolske Kirke, når det gælder forkyndelsen af gerningernes selvfølkelige plads i den troendes liv.

Økumeni på dansk

Forlaget Anis har sammen med Folkekirkens Mellemkirkelige Råd udgivet en bog, som hedder: Leuenberg Konkordien. Forsiden er et foto, hvor Haderslevs biskop står for alteret sammen med en reformert præst og distriktsforstander Keld Munk fra Metodistkirken. De ordinerede er ikke gæster hos hinanden, som ved mange økumeniske gudstjenester, men ligeværdige, og i fællesskab forvaltes sakramenterne i en såkaldt concelebrering. Bogen, der er på 110 sider, indeholder alle de officielle dokumenter i dansk oversættelse, Leuenberg Konkordien, den danske folkekirkes tilslutning og anerkendelse, samt dokumenterne, der viser Metodistkirkernes indgåelse i Leuenberg Kirkefællesskabet. Det er enestående, at der nu findes en bog på dansk med alle disse økumeniske dokumenter samlet og præsenteret, og at Folkekirken øverste myndighed i mellemkirkelige anliggender, det Mellemkirkelige Råd, er officiel udgiver.

Kirkefællesskab i samme sogn

Herefter mangler der kun, at de danske metodister opdager, hvad der er sket og sætter sig ind i, hvad dette betyder for os og de lokale lutherske kirker, i hvis sogne metodistkirkerne ligger. Bogen Leuenberg Konkordien er oplagt at bruge til undervisning, hvor der sættes fokus på Metodistkirkens lære. Dernæst kan bogens indhold være anledning til at tage kontakt til de nærmeste Folkekirker og deres præster for at samles med dem til fælles drøftelse af, hvad denne nye aftale betyder lokalt, nu hvor Metodistkirken og Den Lutherske Kirke officielt har kirkefællesskab med hinanden.

Leuenberg Konkordien, Forlaget Anis, 2005. ISBN 8774573799

Jørgen Thaarup, Himmel & Jord, januar 2006